

Warszawa, dnia 22 sierpnia 2023 r.

Poz. 1676

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 28 lipca 2023 r.

w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania szkoleń podstawowych i szkoleń uzupełniających, egzaminów podstawowych i egzaminów uzupełniających oraz uzyskiwania specjalizacji przez doradców rolniczych

Na podstawie art. 117 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412 i 1530) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkoleń podstawowych i szkoleń uzupełniających oraz egzaminów podstawowych i egzaminów uzupełniających;
- 2) rodzaje specjalizacji i wymagania dotyczące podnoszenia wiedzy przez doradców rolniczych w zakresie danej specjalizacji, a także szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkoleń podstawowych specjalizacyjnych i szkoleń uzupełniających specjalizacyjnych oraz egzaminów podstawowych specjalizacyjnych i egzaminów uzupełniających specjalizacyjnych;
- 3) skład i sposób powoływania komisji przeprowadzającej egzamin, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz sposób dokumentowania tych egzaminów.

§ 2. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadza się:

- 1) zgodnie z programem szkolenia podstawowego, programem szkolenia uzupełniającego, programem szkolenia podstawowego specjalizacyjnego i programem szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego opracowanymi przez Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie, zwane dalej „CDR”;
- 2) przy udziale osób, które spełniają wymagania określone w § 4 ust. 1–3;
- 3) z wykorzystaniem zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi materiałów szkoleniowych, które będą udostępnione uczestnikom szkolenia.

§ 3. 1. Program szkolenia podstawowego, program szkolenia uzupełniającego, program szkolenia podstawowego specjalizacyjnego i program szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego obejmują:

- 1) określenie zakresu tematycznego szkolenia;
- 2) wskazanie metod realizacji poszczególnych tematów szkolenia, w tym opis zajęć dydaktycznych (zajęć teoretycznych lub praktycznych), oraz określenie pomocy dydaktycznych, z uwzględnieniem filmów i prezentacji multimedialnych, zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
- 3) wykaz osób prowadzących zajęcia dydaktyczne z poszczególnych tematów szkolenia, z podaniem ich imienia i nazwiska oraz tytułu zawodowego, stopnia naukowego lub tytułu profesora;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 716).

- 4) opis bazy dydaktyczno-lokalowej niezbędnej do przeprowadzenia szkolenia – w przypadku szkolenia przeprowadzanego w formie stacjonarnej;
- 5) wskazanie sposobu, w jaki będzie przeprowadzane szkolenie.

2. Program szkolenia podstawowego, program szkolenia uzupełniającego, program szkolenia podstawowego specjalizacyjnego i program szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), zwanych dalej „środkami komunikacji elektronicznej”, obejmują również:

- 1) opis struktury szkolenia zawierający podział zakresu tematycznego szkolenia na poszczególne tematy szkolenia, przeprowadzenie konsultacji z uczestnikami szkolenia po każdej części szkolenia obejmującej poszczególne tematy szkolenia oraz wskazanie sposobu uzyskania zaliczenia tych tematów szkolenia;
- 2) wskazanie sposobu komunikowania się z uczestnikami szkolenia;
- 3) wskazanie informacji odnośnie do wymagań technicznych umożliwiających udział w szkoleniu przeprowadzanym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

3. Program szkolenia podstawowego specjalizacyjnego i program szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego obejmują zajęcia praktyczne w wymiarze co najmniej 30% liczby godzin ogółem.

§ 4. 1. Zajęcia dydaktyczne objęte programem szkolenia podstawowego i programem szkolenia uzupełniającego prowadzą osoby, które:

- 1) posiadają dyplom ukończenia studiów w zakresie odpowiadającym tematyce przeprowadzanego szkolenia;
- 2) posiadają co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe odpowiadające tematyce przeprowadzanego szkolenia lub prowadzą badania naukowe lub prace rozwojowe, odpowiadające zakresowi tematycznemu przeprowadzanego szkolenia.

2. Zajęcia dydaktyczne objęte programem szkolenia podstawowego specjalizacyjnego i programem szkolenia specjalizacyjnego uzupełniającego prowadzą osoby, które posiadają:

- 1) dyplom ukończenia studiów w zakresie odpowiadającym tematyce przeprowadzanego szkolenia,
- 2) co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe odpowiadające tematyce przeprowadzanego szkolenia oraz zapewniają właściwą realizację programu szkolenia

– przy czym co najmniej 30% osób przeprowadzających dane szkolenie to nauczyciele akademicy, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234 i 1672), lub osoby, które posiadają stopień naukowy lub tytuł profesora w dziedzinie nauki odpowiadającej tematyce przeprowadzanego szkolenia.

3. Zajęcia praktyczne prowadzą osoby posiadające co najmniej pięcioletnie udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu zajęć praktycznych odpowiadających tematyce przeprowadzanych zajęć praktycznych.

4. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne są przeprowadzane w języku polskim, a w przypadku osób przeprowadzających te szkolenia nieposługujących się językiem polskim jest zapewnione tłumaczenie przez tłumacza posiadającego udokumentowane doświadczenie zawodowe i umiejętności praktyczne w tłumaczeniach z dziedziny nauki odpowiadającej tematyce przeprowadzanego szkolenia.

§ 5. W przypadku zajęć praktycznych zapewnia się uczestnikom tych zajęć środki ochrony indywidualnej, odzież ochronną i ochraniacze na obuwiu zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 6. 1. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadza się:

- 1) w formie stacjonarnej albo
- 2) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, albo
- 3) w formie mieszanej, obejmującej sposoby przeprowadzania szkoleń określone w pkt 1 i 2.

2. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadzane w formie stacjonarnej prowadzi się w grupach składających się z nie więcej niż:

- 1) 30 uczestników – w przypadku zajęć teoretycznych;
- 2) 15 uczestników – w przypadku zajęć praktycznych.

3. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadzane z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej prowadzi się w grupach składających się z nie więcej niż 100 uczestników.

4. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadzane w formie mieszanej prowadzi się w grupach składających się z nie więcej niż:

- 1) 30 uczestników – w przypadku zajęć teoretycznych przeprowadzanych w formie stacjonarnej;
- 2) 15 uczestników – w przypadku zajęć praktycznych;
- 3) 100 uczestników – w przypadku zajęć teoretycznych przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

5. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne przeprowadza się z podziałem na godziny lekcyjne, przy czym za godzinę lekcyjną przyjmuje się 45 minut.

§ 7. 1. Szkolenie podstawowe, szkolenie uzupełniające, szkolenie podstawowe specjalizacyjne i szkolenie uzupełniające specjalizacyjne uznaje się za ukończone, jeżeli uczestnik w przypadku szkolenia przeprowadzanego:

- 1) w formie stacjonarnej uczestniczył:
 - a) co najmniej w 90% godzin zajęć teoretycznych,
 - b) w pełnym wymiarze godzin zajęć praktycznych, jeżeli były prowadzone,
- 2) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej:
 - a) uczestniczył co najmniej w 90% godzin zajęć teoretycznych,
 - b) udzielił 90% poprawnych odpowiedzi na pytania sprawdzające i 90% poprawnych odpowiedzi na pytania testu końcowego,
- 3) w formie mieszanej:
 - a) uczestniczył co najmniej w 90% godzin zajęć teoretycznych,
 - b) uczestniczył w pełnym wymiarze godzin zajęć praktycznych, jeżeli były prowadzone,
 - c) udzielił 90% poprawnych odpowiedzi na pytania sprawdzające i 90% poprawnych odpowiedzi na pytania testu końcowego z części prowadzonej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej

– co potwierdza wydane przez dyrektora CDR zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

2. W przypadku szkolenia uzupełniającego oraz szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej dyrektor CDR może odstąpić od obowiązku udzielenia 90% poprawnych odpowiedzi na pytania sprawdzające, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, i umożliwić bezpośrednio przystąpienie odpowiednio do egzaminu uzupełniającego lub egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

3. Przeprowadzenie szkolenia podstawowego specjalizacyjnego kończy się ponadto uzyskaniem przez uczestnika tego szkolenia pozytywnej oceny z pracy końcowej z zakresu danej specjalizacji.

§ 8. 1. Uczestnik szkolenia podstawowego, szkolenia uzupełniającego, szkolenia podstawowego specjalizacyjnego albo szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego najpóźniej w ostatnim dniu prowadzenia danego szkolenia informuje na piśmie dyrektora CDR o wybranym terminie przystąpienia do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego, jeżeli w ogłoszeniu o szkoleniu podstawowym, ogłoszeniu o szkoleniu uzupełniającym, ogłoszeniu o szkoleniu podstawowym specjalizacyjnym albo ogłoszeniu o szkoleniu uzupełniającym specjalizacyjnym został wskazany więcej niż jeden termin przeprowadzenia egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego.

2. W przypadku egzaminu uzupełniającego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej dyrektor CDR może, na wniosek uczestnika szkolenia uzupełniającego albo szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego, odstąpić od przeprowadzenia egzaminu uzupełniającego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej i umożliwić uczestnikowi szkolenia uzupełniającego albo szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego przystąpienie do egzaminu uzupełniającego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego w formie stacjonarnej.

3. Do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego oraz egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego można przystąpić nie więcej niż trzy razy w okresie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia danego egzaminu w terminie wskazanym w ogłoszeniu o szkoleniu podstawowym, ogłoszeniu o szkoleniu uzupełniającym, ogłoszeniu o szkoleniu podstawowym specjalizacyjnym albo ogłoszeniu o szkoleniu uzupełniającym specjalizacyjnym.

4. Jeżeli uczestnik szkolenia podstawowego, szkolenia uzupełniającego, szkolenia podstawowego specjalizacyjnego albo szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego, z uwagi na chorobę potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim lub inne zdarzenie losowe, nie może w terminie wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 3, przystąpić do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego, dyrektor CDR na wniosek złożony przez tego uczestnika wyznacza mu inny termin egzaminu, informując go o tym na piśmie.

§ 9. 1. Egzamin podstawowy, egzamin uzupełniający, egzamin podstawowy specjalizacyjny i egzamin uzupełniający specjalizacyjny polegają na:

- 1) rozwiązaniu testu końcowego polegającego na udzieleniu odpowiedzi na pytania testowe otwarte lub zamknięte, zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, na rozwiązaniu zadań praktycznych lub na innej pisemnej ocenie umiejętności osoby przystępującej do egzaminu – w przypadku egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych w formie stacjonarnej i w formie mieszanej;
- 2) rozwiązaniu testu końcowego polegającego na udzieleniu odpowiedzi na pytania testowe otwarte lub zamknięte, zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, lub na innej pisemnej ocenie umiejętności osoby przystępującej do egzaminu – w przypadku egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzanych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

2. Testy końcowe, zadania praktyczne lub inna pisemna ocena umiejętności osoby przystępującej do danego egzaminu obejmują zagadnienia objęte zakresem tematycznym przeprowadzonego szkolenia podstawowego, szkolenia uzupełniającego, szkolenia podstawowego specjalizacyjnego albo szkolenia uzupełniającego specjalizacyjnego i są opracowywane przez osoby wyznaczone przez dyrektora CDR spośród osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej, o której mowa w § 10 ust. 1.

3. Testy końcowe, treść zadań praktycznych i opisy innych pisemnych ocen umiejętności osób przystępujących do egzaminu są opracowywane, przetwarzane, dystrybuowane i przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom innym niż uczestniczące w ich opracowywaniu, przetwarzaniu, dystrybuowaniu i przechowywaniu, przeprowadzające egzamin lub sprawujące nadzór nad jego przeprowadzeniem.

4. Czas trwania egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego wynosi nie dłużej niż 60 minut.

5. Osoba przystępująca do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego nie może korzystać z dodatkowych materiałów w trakcie trwania egzaminu.

6. Egzamin podstawowy, egzamin uzupełniający, egzamin podstawowy specjalizacyjny i egzamin uzupełniający specjalizacyjny są uważane za złożone z wynikiem pozytywnym, jeżeli osoba przystępująca do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego uzyskała:

- 1) 75% punktów z egzaminu – w przypadku egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzonych w formie stacjonarnej i w formie mieszanej;
- 2) 90% poprawnych odpowiedzi z testu końcowego lub 75% punktów z innej pisemnej oceny umiejętności osoby przystępującej do egzaminu – w przypadku egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego przeprowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

7. Testy końcowe, treść zadań praktycznych i inna pisemna ocena umiejętności osoby przystępującej do egzaminu mogą być udostępnione wyłącznie osobie, która przystąpiła do egzaminu, na jej wniosek, po ich wykorzystaniu do przeprowadzenia tego egzaminu. Dyrektor CDR udostępnia testy końcowe, treść zadań praktycznych i inna pisemną ocenę umiejętności osoby przystępującej do egzaminu w drodze ich okazania w siedzibie CDR.

§ 10. 1. Egzamin podstawowy, egzamin uzupełniający, egzamin podstawowy specjalizacyjny i egzamin uzupełniający specjalizacyjny przeprowadza komisja egzaminacyjna, którą powołuje dyrektor CDR, wskazując jednocześnie przewodniczącego tej komisji.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi osoby, które posiadają:

- 1) dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich w zakresie odpowiadającym tematyce przeprowadzanego egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego lub egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego lub stopień naukowy lub tytuł profesora w dziedzinie nauki odpowiadającej tematyce przeprowadzanego egzaminu;
- 2) co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe odpowiadające tematyce przeprowadzanego egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego lub egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego.

3. Członkiem komisji egzaminacyjnej nie może być osoba:

- 1) która była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
- 2) w stosunku do której osoba przystępująca do egzaminu jest:
 - a) jej małżonkiem,
 - b) osobą pozostającą z nią w stosunku:
 - pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
 - przysposobienia,
 - c) osobą pozostającą z nią we wspólnym pożyciu,
 - d) osobą pozostającą wobec niej w stosunku zależności służbowej;
- 3) która prowadziła zajęcia dydaktyczne, w których uczestniczyła osoba przystępująca do egzaminu.

4. Po przeprowadzeniu egzaminu komisja egzaminacyjna niezwłocznie informuje osobę, która przystąpiła do egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego albo egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego, o wyniku egzaminu.

§ 11. 1. Z przebiegu egzaminu podstawowego, egzaminu uzupełniającego, egzaminu podstawowego specjalizacyjnego i egzaminu uzupełniającego specjalizacyjnego sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej przeprowadzający egzamin.

2. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przesyła protokół, o którym mowa w ust. 1, dyrektorowi CDR w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu.

3. Po otrzymaniu protokołu, o którym mowa w ust. 1, dyrektor CDR wydaje zaświadczenia o wyniku egzaminu.

§ 12. 1. Doradca rolniczy może uzyskać następujące rodzaje specjalizacji:

- 1) rolnośrodowiskowa;
- 2) rolnictwo ekologiczne;
- 3) ekonomika gospodarstwa rolnego;
- 4) integrowana produkcja roślin.

2. Doradca rolniczy, oprócz udziału w szkoleniach uzupełniających i szkoleniach uzupełniających specjalizacyjnych, jest obowiązany do podnoszenia wiedzy w zakresie danej specjalizacji przez samokształcenie oraz udział co najmniej raz na trzy lata w kursach realizowanych:

- 1) metodą wykładów, seminariów lub zajęć praktycznych;
- 2) za pośrednictwem sieci internetowej z ograniczonym dostępem.

3. Doradca rolniczy nie może brać udziału w kursach, o których mowa w ust. 2, organizowanych przez podmiot, u którego jest zatrudniony.

4. Podnoszenie wiedzy w zakresie danej specjalizacji obejmuje wiedzę i umiejętności niezbędne do świadczenia usług doradczych w zakresie tej specjalizacji.

5. Po ukończeniu kursu, o którym mowa w ust. 2, doradca rolniczy niezwłocznie przesyła dyrektorowi CDR zaświadczenie o jego ukończeniu.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *R. Telus*